

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Verschijnt maandelijks, behalve in augustus

*Samengesteld door de Stichting voor
Economisch Onderzoek der Universiteit
van Amsterdam, redactie: Mevr. Dra. E.
Hijmans*

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

The Scope of Accounting Theory

Matthews, R. G. — Een administratieve „theorie“, in de zin van een stelsel van natuurwetten, bestaat niet. Wel zijn er ideeën, beginselen en regels die min of meer algemeen aanvaard zijn en de basis vormen van de administratieve praktijk. Zij zijn echter noch algemeen, noch onveranderlijk.

Een eerste beginsel is dat van het afsluiten van de administratie en het overzien van de resultaten na verloop van een bepaalde periode, welke op het ogenblik maximaal een jaar, maar vaak korter is. Behalve de eigenaar van de onderneming heeft ook de Staat hier belang bij.

Een stilzwijgende doch algemene aanname is voorts die van de continuïteit der onderneming, welke o.m. weerspiegeld wordt in de afschrijvingen en de overlopende posten op de balans.

De gedachte van het afzonderlijk bestaan ener onderneming, los van haar eigenaars, is eveneens onder de algemeen aanvaarde ideeën op dit gebied te rekenen.

Voorts wordt in beginsel geadmineistreerd hetgeen reeds is gebeurd. Zelfs indien men de verwachtingen voor de toekomst in de administratie brengt, geeft men ze de vorm van fictieve gebeurtenissen die reeds hebben plaatsgevonden.

Voorts geschiedt de administratie in principe in geldeenheden, hetgeen eveneens als een algemeen aanvaard beginsel moet worden beschouwd.

Behalve deze algemene gedachten zijn er een aantal leerstellingen, waaraan men zich in de praktijk van de administratieve beroepen pleegt te houden.

Conservatieve opvattingen ten aanzien van het rekenen met te verwachten winst en verlies, consistentie en vergelijkbaarheid van gegevens, het weglaten van irrelevante bijzonderheden en het vermelden van relevante gegevens en de wijze waarop gegevens omtrent ondernemingen worden gepubliceerd zijn enkele voorbeelden van dergelijke leerstellingen.

De schrijver gaat vrij uitvoerig in op de ontwikkeling van de beginselen en leerstellingen in de laatste tijd en op enkele meningsverschillen die op dit gebied bestaan.

Voorts behandelt hij de vraag of de accountancy een kunst of een wetenschap is. Hij concludeert dat ze een deelwetenschap van de statistiek is en dus een wetenschap.

A III - 1

The Accountants' Journal, (New Zealand) 2 juli 1956

E 70

Microfilming in the Office

Harrison, B. G. — Het gebruik van microfilms voor administratieve doeleinden biedt een aantal mogelijkheden. Niet alleen kunnen gegevens veilig en in klein bestek worden bewaard, maar vaak kunnen er ook belangrijke arbeidsbesparingen in de administratie en bij de accountantscontrole mee worden bereikt. De microfilm kan formulieren overbodig maken of het overnemen van gegevens van een formulier op een ander doen vervallen. Soms ook kan het originele formulier voor andere doeleinden worden vrijgemaakt door het bestaan van een microfilm. De films zijn licht en niet volumineus, zodat in deze vorm gegevens goedkoop en toch snel over lange afstanden kunnen worden verzonden. De voordelen bij gebruik voor archiefdoeleinden zijn vele en de kosten zijn niet hoog.

Alvorens tot aanschaf van een microfilminstallatie over te gaan, dient een studie van het gehele bestaande formulier- en archiefwezen te worden gemaakt. Slechts voor be-

langrijke aantallen formulieren die lange tijd bewaard moeten worden loont vastleggen op de microfilm de moeite. Duplikaten moeten zoveel mogelijk geëlimineerd worden. De vorm, toestand en leesbaarheid der te filmen documenten dient vooraf te worden onderzocht en aan de eisen van de apparatuur te worden aangepast. Nagegaan moet voorts worden hoe vaak men gegevens raadpleegt met het oog op het benodigde aantal projectie-apparaten. Voorts dienen de mogelijkheden tot arbeidsbesparing te worden bestudeerd. Op de duur voldoet meestal een gecentraliseerde microfilmafdeling het best.

De schrijver behandelt vervolgens de overwegingen die beslissend zijn bij de keus van de meest doelmatige apparatuur, en gaat in het kort in op de techniek van installering en gebruik van het microfilmapparaat.

A III - 3

Accountancy, september 1956

E 731.14

Machine Accounting and the Practising Accountant

Wells, P. B. — De schrijver schetst de ontwikkeling en de mogelijkheden van de mechanische (niet van de elektronische) administratie en gaat dieper in op de vraagstukken van de debiteurenadministratie, de facturering, de administratie van verkopen op afbetaling en die van de lonen. Hij behandelt de mogelijkheden van verschillende machinetypen en geeft een beschouwing van de „checks” en controles welke in een mechanische administratie kunnen worden ingebouwd. Tenslotte wordt de vraag besproken, in hoeverre en hoe de accountant gebruik kan maken van de aanwezige machines.

A III - 3

The Chartered Accountant in Australia, 20 augustus 1956

E 738.4

IV. LEER VAN DE CONTROLE

The Chartered Accountant and the Unaudited Statement

Beedle, A. — Zowel in Amerika als in Engeland en Canada heeft men zich de laatste tijd beziggehouden met het vraagstuk, in welke vorm de accountant zijn gegevens en verklaring moet gieten indien hij geen of een beperkte controle heeft verricht. Het is bijvoorbeeld de vraag of hij in zo'n geval zijn eigen briefhoofd moet gebruiken of niet, en of hij zijn handtekening moet zetten. De schrijver merkt op, dat het gevaar groot is dat gebruikers de naam van de accountant toch vermelden en het doen voorkomen alsof hij de verantwoordelijkheid wel op zich neemt, ondanks het gebruik van papier zonder briefhoofd en het weglaten van de handtekening.

In Engeland en Amerika prevaleert de mening dat cijfers die niet op een volledige controle berusten vergezeld dienen te zijn van een waarschuwing in de vorm van een aantekening of een rapport. In Canada heeft het Instituut zich over deze kwestie nog niet uitgesproken, en de schrijver is van mening dat een officiële publikatie hierover zeer nuttig zou zijn.

A IV - 2

The Canadian Chartered Accountant, augustus 1956

E 635.451 : E 741.23

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Application of Statistical Sampling to Inventory Audits

Kunz, E. J. — Hier wordt beschreven, hoe bij het controleren van de inventarisering van onderdelen in een groot magazijn met mathematische steekproeven wordt gewerkt, terwijl tevens de ook bij kwaliteitscontrole toegepaste methode van „waarschuwingsgrenzen” wordt gebruikt. Ondanks een toename van het aantal typen dat in voorraad moest worden gehouden met 12 %, kon het aantal arbeidsuren dat voor de controle nodig was, met 27 % worden verminderd door de toepassing van deze methoden.

Uitvoerig wordt uiteengezet, hoe de minimumgrootte en de meest doelmatige wijze van kiezen van de steekproeven werden afgeleid uit gegevens omtrent vroegere controles en hoe het maximaal toelaatbare aantal afwijkingen werd vastgesteld en verwerkt in „controlegrenzen”.

De schrijver is van mening, dat deze methoden in het kader van de accountantscontrole voor algemenere toepassing geschikt zijn.

Ba III - 2

The Internal Auditor, september 1956

E 76 : E 753.3

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Cost Information for Small Companies

Hilton, J. L. — Ook in grote ondernemingen is het meestal niet nodig, dat gedetailleerde kostengegevens omtrent alle bewerkingen verricht aan alle produktie-eenheden worden verstrekt aan de lagere, en nog minder aan de hogere leiding. In kleine bedrijven is dit nog minder noodzakelijk, o.a. omdat hier de leiding, die geïnteresseerd is bij de resultaten, zelf het gebeuren van nabij kan volgen.

De kosten verbonden aan de calculatie zijn veelal relatief hoog bij geringe produktiehoeveelheden, zodat het nodig is, de op te maken kostprijsgegevens in kleine bedrijven zo eenvoudig en beperkt mogelijk te houden.

De schrijver behandelt een aantal wegen welke hiertoe kunnen worden ingeslagen. Indien het gebruik van de diverse produktiefactoren geregeld wordt geboekt, kan bijvoorbeeld de leiding aan de hand van enkele algemene indices — zoals winstcijfer, totaal uitgavencijfer e.d. — om gedetailleerde berekeningen voor enkele „verdachte” onderdelen van het productieproces verzoeken, terwijl voor het overige geen staten behoeven te worden opgemaakt. De gebruikte algemene indices moeten dan echter juist gekozen zijn.

Een andere mogelijkheid is bijvoorbeeld het gebruik van standaardkosten, maar dan volgens een vereenvoudigd systeem, dat door de schrijver in bijzonderheden wordt besproken.

Zeer nuttig is meestal het gebruik van verlies- en winstrekeningen op korte termijn, zelfs indien ze gedeeltelijk op schattingen berusten.

Ook het berekenen van de marginale kosten kan zeer praktisch zijn juist voor kleine bedrijven, in het bijzonder als weinig veranderingen optreden in gebouwen, machines e.d., en de variabele kosten een belangrijk deel van het totaal uitmaken.

Verder is het van belang dat het rekeningstelsel zodanig is ingericht dat belangrijke uitgavenposten zonder meer kunnen worden afgelezen ter vergelijking met de bedragen welke men hiervoor heeft begroot. Variabele budgetering in zijn meer complexe vormen is voor de kleine onderneming meestal niet geschikt.

Tot slot bevat het artikel een aantal wenken voor arbeidsbesparing bij de administratie van kleine bedrijven.

Ba VI - 2

The Accountant, 8 september 1956

E 136.36

Winstbepaling en winstbestemming

Rus z, L. A. M. — Uitgaande van recente publikaties van Prof. Diepenhorst, Prof. A. Mey, Prof. J. L. Mey en Prof. Pruyt gaat de schrijver vrij uitvoerig in op de praktische uitvoerbaarheid van denkbeelden als de vervangingswaardeleer, de theorie van de inkomensstroom, de scheiding tussen winstbepaling en winstbestemming en de objectiviteit van de accountant. Aan de hand van getallenvoorbeelden stelt hij een aantal problemen in het licht, waarmee de practicus bij zijn pogingen tot toepassing van de theorieën wordt geconfronteerd. Deze problemen vloeien vooral voort uit de dynamiek van het bedrijfseconomische gebeuren, o.m. wat betreft kwantitatieve en kwalitatieve mutaties in de voorraad en veranderingen in de waarde van het geld. In de huidige theorie wordt van deze factoren voor een deel geabstraheerd, terwijl omtrent een ander deel onderling afwijkende opvattingen bestaan.

Ten aanzien van de geldontwaarding stelt de schrijver voor, een synthese na te streven tussen de theorie der vervangingswaarde en de methode der indexcijfers. Hij geeft een schematische uitwerking van zijn denkbeelden op dit gebied.

Wat betreft de objectiviteit van de accountant is hij van mening dat clausulering, en wel zeer nauwgezette clausulering, door de accountant van een hogere moraal getuigt dan een beroep op het zo convenabele „goed koopmansgebruik”, binnen het kader waarvan sterk uiteenlopende resultatenrekeningen kunnen worden gemaakt.

Met nadruk wijst hij in zijn slotwoord op de wenselijkheid van het vinden van een praktisch compromis van de behandelde theoretische opvattingen.

Ba IV - 2e *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde*, september 1956
E 253 : E 346

Définition et détermination du bénéfice réel économique

Noel, G. — In dit artikel wordt ingegaan op de bepaling van waarde en winst in de onderneming, in het bijzonder in verband met de geldontwaarding.

Na een algemene beschouwing omtrent de aard en de oorzaken van de winst ont-wikkelt de schrijver een methode om de verlies- en winstrekening en de balans te cor-rigeren op de invloed van veranderingen in de waarde van het geld. De methode is ge-

baseerd op het gebruik van indexcijfers en wel afzonderlijk voor de duurzame produktiemiddelen en voor de overige waarden.

Uitvoering cijfervoorbeelden en boekingsschema's dienen ter illustratie van de gedachtengang.

Ba IV - 2e

Revue Française de Comptabilité, september 1956

E 253

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Interest Inelasticity of Investment Demand, the case from business attitude surveys re-examined

White, W. H. — Sinds het einde van de jaren 30 zijn de economen steeds meer gaan twifelen aan de betekenis van de monetaire politiek als bestrijdingsmiddel van hausse en inflatie. Deze twijfel vloeit hoofdzakelijk voort uit de groeiende overtuiging dat veranderingen in de rentevoet weinig invloed hebben op het investeringsvolume. Deze overtuiging berust op een aantal onderzoeken en enquêtes die in Engeland, Amerika en Frankrijk door wetenschappelijke instituten zijn gedaan.

In dit artikel worden deze onderzoeken aan een kritische beschouwing onderworpen, waarbij zo goed mogelijk wordt nagegaan, in hoeverre de uitkomsten kunnen zijn beïnvloed door het onjuist kiezen van steekproeven, het verkeerd wegen van verschillende groepen van antwoorden, het onjuist interpreteren van het materiaal, of door bijzondere omstandigheden ten tijde van het onderzoek.

Het artikel sluit met een algemene beschouwing over de bruikbaarheid van de monetair-politieke maatregelen ter bestrijding van inflatie. De schrijver is van mening dat de effectiviteit ervan onder het huidige Amerikaanse systeem niet moet worden overschat, vooral voor de bestrijding van storingen van ernstige aard. Naast de monetaire maatregelen kunnen de fiscale in elk geval niet worden gemist.

Ba V - 1

The American Economic Review, september 1956

E 325.4

Semi-lang bankkrediet

Blaeij, W. N. de — In dit artikel wordt de door de „Maatschappij voor Middel-lang Crediet”, een dochterinstelling van de Amsterdamsche Bank, uitgegeven lening besproken. Het doel is semi-lang vreemd vermogen aan te trekken in de vorm van 10-jarige obligatieleningen om deze te gebruiken voor de financiering van semi-lange investeringen van ondernemingen. Schrijver wijst er in zijn beschouwingen o.a. op, dat door het „diversiteitsverschijnsel” bij de kapitaalgoederen van een onderneming, allereerst behoefte zal bestaan aan „permanent resp. langdurig tijdelijk vermogen”. Door financiering met semi-lang vermogen staat men na 5 à 10 jaren opnieuw voor het feit dat men moet trachten vermogen aan te trekken. Een geheel andere vraag is, of niet vele ondernemingen, die niet in staat zijn op een bepaald ogenblik permanent of langdurig tijdelijk vermogen aan te trekken, door het aantrekken van semi-lang vermogen gebaat zullen zijn.

Ba V - 1

Economisch-Statistische Berichten, 15 augustus 1956

E 321

Annual Reports to Shareholders, a Survey of Current Practice

Sinclair, B. S. — In dit artikel wordt een beeld gegeven van de vormen, de redactie en de inhoud van uitgebreide jaarverslagen van ondernemingen zoals die tegenwoordig meer en meer in zwang komen. De wettelijke bepalingen omtrent deze materie in de Anglo-Saksische landen komen in het kort ter sprake en de schrijver gaat in op allerlei punten, zoals de aandelen zonder nominale waarde en de bonus-aandelen en de wijze waarop de aandeelhouders het best over de betekenis van dergelijke verschijnselen kunnen worden voorgelicht.

Ba V - 7

The Accountants' Journal, (New Zealand) augustus 1956

E 771

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Nieuwe wegen voor de groothandel

Tideman, Drs. M. C. — Na een overzicht te hebben gegeven van de taak van de voorraadhoudende groothandel wijst schrijver erop dat de zelfstandige functie van de

groothandel in de Verenigde Staten door de groeiende uitschakelingstendenties de laatste decennia geweld is aangedaan. Om zijn zelfstandig bestaan te rechtvaardigen heeft de groothandel aldaar enerzijds ter besparing van kosten dienstverleningen afgestoten, maar anderzijds zijn adviseurstaak belangrijk uitgebreid. De snelle ontwikkeling van de kleinhandel na de tweede wereldoorlog door de opkomst van het zelfbedieningsstelsel heeft de druk op de groothandel nog vergroot. De praktijk van 1956 toont aan, dat zeer veel zelfbedieningswinkels inkopen via hun eigen niet-voorraadhoudende inkoopcombinaties, die aldus een klein deel van de groothandelsfunctie overnemen. Bovendien wordt in vrij aanzienlijke mate rechtstreeks bij de fabrikant „op afroep gekocht”. Schrijver wijst erop, dat in ons land groot- en kleinhandel veelal nog teveel tegenover in plaats van naast elkaar staan in het overheersende probleem van het stimuleren van de verkoop. Indien de samenwerking met de detaillist hechter wordt kunnen echter ook in ons land nog nieuwe wegen door de groothandel worden bewandeld.

Ba VI - 9
E 635.342.221

Economisch-Statistische Berichten, 12 september 1956

Rôle et organisation des services de vente d'une société industrielle

Fournis, Y. — Van vele industriële produkten bedragen de kosten van verkoop en distributie 60 à 70 % van de winkelprijs. Het opvoeren van de produktiviteit bij de afzet en in de distributie is dus van zeer groot belang. Daartoe is nodig, dat men de organisatie van de verkoop aanvat met behulp van hetzelfde wetenschappelijke instrumentarium dat op andere gebieden van de voortbrenging zijn nut reeds heeft bewezen; statistische analyse, studie van markten en koopmotieven en „operational research” kunnen hier goede diensten bewijzen, mits ze worden ingeschakeld in een weloverwogen organisatiestructuur.

De commerciële leider is geen eerste verkoper, maar een leider, die de doelstelling van de onderneming moet helpen verwezenlijken door te zorgen dat produkten worden verkocht waar de verbruikers tevreden over zijn. Hij moet vooruitzien, organiseren, leiding geven, coördineren en controleren; de uitgangspunten van Fayol gelden evenzeer voor de commerciële leiding als voor die in andere sectoren van de bedrijfshuishouding. Op basis hiervan geeft de schrijver een taakbeschrijving, waarbij nog eens in het bijzonder op het belang van het zoeken naar de best mogelijke produkten wordt gewezen.

De algemene organisatiestructuur kan gebaseerd zijn op een functionele indeling, een indeling in afdelingen of naar produktsoorten, een geografische indeling, of op een mengsel daarvan. Dit geldt ook voor de verkooporganisatie, zoals de schrijver met verschillende voorbeelden illustreert. De keus van de doelmatigste structuur van de verkooporganisatie voor een gegeven onderneming hangt o.m. af van de aard van het produkt, de opbouw van de afnemerskring, de gekozen distributiemethoden en -kanalen en de grootte van de onderneming.

De verkoopleiding mag nooit de overhand krijgen in de leiding van een onderneming, evenmin als de technische of de administratieve leiding. Een harmonisch samenspel van alle functies is de enige doelmatige weg en om dit te bereiken, dienen alle functies met zeer veel zorg te worden beschreven, met doelstellingen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en verhoudingen tot andere functionarissen. Evenals de te volgen politiek — die op verkoopgebied o.m. de aard en de kwaliteit van de te ontwikkelen produkten, de te bewerken afnemertypen, de verkoopmethoden en verkoopvoorwaarden omvat — moeten ook bedrijfsplannen op langere en kortere termijn schriftelijk worden vastgelegd en regelmatig herzien. Dit is de taak van de gehele leiding in onderling overleg.

Ba VI - 21
E 641.252

Annales de Sciences Economiques Appliquées, augustus 1956

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Het personeelshandboek

A n e m a, M. J. — Het mag bekend worden verondersteld, dat het aanvaarden van een nieuwe werkkring moeilijkheden voor de werknemer geeft. De introductie van de nieuwe employé in het bedrijf is een vraagstuk dat de aandacht vraagt. Een van de hiervoor toegepaste hulpmiddelen is het personeelshandboek. Wil het personeelshandboek een kans van slagen hebben, dan moet de stijl zo zijn, dat het voor een ieder duidelijk is. Onderwerpen die behandeld moeten worden zijn bijvoorbeeld de loon- en pensioenregelingen, sociale regelingen, opleidingsmogelijkheden en promotiekansen. Een kort welkomswoord van de directie zal zeker weerklink vinden.

Er dient voor gezorgd te worden dat het handboek niet onttaardt in een dienstboek met ge- en verboden. Daarom is het nuttig voor het ontwerpen en samenstellen van de inhoud een commissie in het leven te roepen. Het beste is een kleine commissie van direct belanghebbenden; hiervoor kunnen in aanmerking komen employés, die pas enige tijd werkzaam zijn in het bedrijf en enkele bazen. Door de samenstelling van de commissie wordt voorkomen dat het personeel het idee krijgt dat het een project is dat van boven af wordt opgedrongen. Gebleken is dat de invoering van een dergelijk handboek niet alleen door de nieuwelingen maar evenzeer door de andere employés werd gewaardeerd.

Heeft het betrokken bedrijf een eigen publiciteits-afdeling dan kan die het uitvoeren; mocht dit niet het geval zijn, dan moet dit aan derden worden opgedragen. Het is wenselijk een losbladig boek te kiezen in een handig zakformaat. De omvang van het handboek hangt af van de grootte van het bedrijf. Bedrijven met minder dan 100 employés kunnen over het algemeen volstaan met een handboek van eenvoudige structuur. De titel van het boekje is belangrijker dan over het algemeen gedacht wordt.

Het zou onjuist zijn te verwachten, dat het invoeren van een dergelijk handboek alle problemen van de nieuwe employé zal oplossen; het kan echter mede bijdragen tot het scheppen van juiste menselijke verhoudingen in het bedrijf. Mede door de invoering van het handboek kan dan de inwerkperiode bekort worden en zal er een vermindering van het verloop optreden.

Ba VII - 1
E 641.212.41

Doelmatig Bedrijfsbeheer, augustus/september 1956

De ideeënbuss bij het Nederlandse bedrijfsleven

Hil st, H. G. van der — In dit artikel wordt een indruk gegeven van de activiteit van het Ideeënbussentrum. Dit centrum beoogt uitwisseling van ervaringen met het gebruik van ideeënbussen. Aan dit centrum is een adviescommissie verbonden, waarin vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de overheid zitting hebben. Teneinde een overzicht te krijgen van wat er bij het Nederlandse bedrijfsleven ten aanzien van ideeënbussen gedaan wordt, zijn aan de bedrijfsleden van het N.I.V.E. vragenlijsten gezonden. In de loop van 1955 werden een paar honderd antwoorden ontvangen.

Geconstateerd werd, dat het merendeel van de antwoordende grote bedrijven (met meer dan 1000 man personeel) een ideeënbuss had. Naarmate de bedrijven kleiner werden, daalde het percentage, dat de ideeënbuss toepaste. De belangrijkste motieven voor het instellen van een ideeënbuss waren: het aankweken van interesse in het bedrijf en het stimuleren van een positief-kritische instelling van het personeel.

Bij de voorbereiding van de invoering van een ideeënbuss werd bij 65% van de antwoordende ondernemingen overleg gepleegd met personeelsvertegenwoordigingen. Ook werd de nodige aandacht besteed aan de voorlichting van het midden- en lager kader betreffende dit initiatief. Het is gebleken dat voor een goede werking van de ideeënbuss over het algemeen de instelling van een kleine commissie voor het behandelen van ingezonden ontwerpen noodzakelijk wordt geacht. Uit de enquête bleek, dat in vele gevallen zo'n commissie aanwezig is, dat echter in deze commissies slechts betrekkelijk zelden ook vertegenwoordigers van de werknemers zitting hebben.

De binnengekomen ontwerpen bleken voor het merendeel niet anoniem te worden behandeld. De beloningen worden in een groot aantal gevallen niet volgens een bepaald schema vastgesteld. De grootte van de beloning is verschillend en varieerde bij de antwoordende bedrijven van f 10.— tot f 9.500.—, met een gemiddelde over 1955 van f 26,95. Veelal wordt een aanmoedigingspremie gegeven voor ontwerpen welke niet voor uitvoering in aanmerking komen, doch op bepaalde gronden wel waardering verdienen. Deze premies liggen meestal tussen f 2,50 en f 5.—.

Ten aanzien van de vraag of de ideeënbuss tot tevredenheid werkt, waren de meningen verdeeld. In het algemeen bleken grotere bedrijven over deze instelling beter te spreken dan kleinere.

Ba VII - 1
E 641.215.3

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, september 1956